

Enskild motion

Motion till riksdagen 2017/18:833

av **Rikard Larsson (S)**

Uppåkra

Förslag till riksdagsbeslut

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om nationellt engagemang för Uppåkra och tillkännager detta för regeringen.

Motivering

Uppåkra var under tusen år, 100 f.Kr. till 1000 e.Kr. regionens maktcentra för handel, religion och politik. Det är Skandinaviens största, fyndrikaste och mest långvariga järnåldersbosättning. 0,2 procent av de dryga 40 hektaren är utgrävd och för att gräva upp hela platsen skulle hundra arkeologer behöva gräva varje dag i hundra år.

Uppåkra påvisar kontakter med norra Afrika, Persien, romarriket, mellanöstern och svarta havet. Forskare är starka i sin övertygelse om att det bara finns en plats i Sverige som kommer att skriva om både svensk och dansk historia, nämligen Uppåkra. Detta då vare sig Sverige eller Danmark fanns under Uppåkras storhetstid.

Stiftelsen Uppåkra Arkeologiska Center har de senaste åren utvecklat en innovativ pedagogisk verksamhet för barn och främst skolbarn. Stiftelsen vill att barnen ska använda Uppåkras fynd och historia för att själva hitta ledtrådar och slutsatser om framtiden. Vi lär av historien, och på Uppåkra kan man använda en världsunik, orörd historisk mark för att låta barnen uppnå just detta.

Två spännande samarbeten är initierade på Uppåkra som kan ha avgörande betydelse för barn. Martin Widmark, Sveriges mest läste författare med över 8 miljoner sålda böcker och över 2 miljoner utlånade böcker på svenska bibliotek varje år, har skrivit bokserien Lasse-Majas detektivbyrå, men även en bokserie som heter Halvdan Viking. Denna berör ett ämne som är relevant idag, nämligen den om en gränslös vänskap mellan Halvdan som kommer från Uppåkra (Östbyn där man tror på asagudarna) och Meia som kommer från Lund (Västbyn där man tror på Gud). Det gränslösa samhället som ville påvisa vikten av relationer med omvärlden på Uppåkra är av stor vikt idag och fynden från Uppåkra kan stärka denna berättelse. Nästa år blir Halvdan Viking film, och Halvdan och Meia kommer att bli allt mer synliga för barn på Uppåkra.

Det andra samarbetet handlar om att stimulera barn till högre vetenskap. Forskning ska vara roligt och spännande och i skrivande stund har Uppåkra initierat ett samarbete med världens främsta neutronforskningsanläggning, ESS (European Spallation Source), det nationella laboratoriet för acceleratorfysik och forskning med hjälp av synkrotronljus, Max IV och Science Village Scandinavia. Barn ska få gräva fram fynd på Uppåkra där den arkeologiska processen bidrar till kritiskt tänkande och källkritik för att därefter ta med sig fyndet och stoppa in dem i forskningsanläggningarna för att läsa ut andra vetenskapliga resultat. Detta koncept kan ske på plats men ska även bli ett digitalt verktyg för barn att använda i Sverige.

Stiftelsen Uppåkra Arkeologiska Center har de senaste åren ökat sin skolverksamhet med flera hundra procent. Allt förankrat i vetenskapen och skolpedagogiken. Att ingå i samverkan med Sveriges främste barnboksförfattare och två av världens främsta forskningsanläggningar gör att historia i praktiken kan bli tvärvetenskapligt. Detta kan på sikt få markant skillnad och uppmuntra till förbättrade skolresultat.

Till detta ska läggas att Uppåkra kan bli ett viktigt turistmål för både nationella och internationella besökare om det utvecklas på rätt sätt. Med tanke på det stora området och att så lite är utgrävt finns det spännande möjligheter för framtida turistsatsningar.

För att främja och fortsätta denna utveckling när det gäller skolverksamhet, forskning och turism krävs att staten är engagerad och att det finns en stor nationell uppbackning. Detta engagemang kan ske på olika sätt med olika aktörer. Det är viktigt för den fortsatta utvecklingen att staten visar att man vill ta en aktiv del i det arbetet.

Rikard Larsson (S)